

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DIYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 27.11.2019-280
Karar Tarihi ve No. : 27.11.2019-7296
Dosya No : 21.04.108

Toplantı Yeri
DIYARBAKIR

Diyarbakır ili, Çüngüş İlçesi, Üçpınar Mahallesi'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti Maliye Hazinesi'ne ait tapunun 188 ada 5 nolu parselinde kayıtlı Üçpınar Camii'nin tescil önerisine ilişkin; Çüngüş Belediye Başkanlığı Fen İşleri Müdürlüğü'nün 13.09.2019 tarih ve 840 sayılı yazısı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanlığı'nın 18.10.2019 tarih ve E.21275 sayılı yazısı, Diyarbakır Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün 21.10.2019 tarih ve E.145570 sayılı yazısı, Üçpınar İlim ve Hizmet Vakfı'nın 26.11.2019 tarihli başvurusu ile Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 03.10.2019 tarih ve E.433868 sayılı uzman raporu okundu. Ekleri (tescil fişi) ile konuya ilişkin bilgi belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Diyarbakır ili, Çüngüş İlçesi, Üçpınar Mahallesi'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti Maliye Hazinesi'ne ait tapunun 188 ada 5 nolu parselinde kayıtlı Üçpınar Camii, 2863 sayılı Kanunun 6. maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden, anılan Kanunun 7. maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun 1.(birinci) Grup yapı olarak belirlenmesine;

-188 ada, 5 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Korunması Gerekli 1.(birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığı" şerhinin konulmasına;

-2863 sayılı Kanunun 8. Maddesi gereğince, Üçpınar Camii'nin bulunduğu 188 ada 5 nolu parsel cephe veren 189 ada 2 parsel, 187 ada 3 parsel, 183 ada 1 ve 3 parseller, 190 ada 7 ve 8 parseller ile 188 ada 3, 4, 7, 8, 9, 10 nolu parsel sınırlarının Üçpınar Camii'nin korunma alanı sınırları olarak belirlenmesine; anılan parsellerin tapu kütüklerinin beyanlar hanesine "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanıdır" şerhinin, 13.03.2012 tarih ve 28232 Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği ilgili Tapu Müdürlüğüne konulmasına ve işlem sonucuna ilişkin bilgi, belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine;

-Üçpınar Camii ile korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşai (ifraz, tevhit, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine

-Mevcut haliyle tehlike arz eden Üçpınar Camii ile ilgili gerekli güvenlik önlemlerinin ilgilisi ve Belediyesince ivedilikle alınması ve yapının kapsamlı onarımına temel oluşturacak rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin ilgilisince ivedilikle hazırlanarak Kurulumuza iletilmesi gerektiğine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)	ENVANTER NO:
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT
İLİ: DİYARBAKIR	İLÇESİ: ÇÜNGÜŞ	MAHALLE/MEVKİ: ÜÇPINAR MAHALLESİ
SOKAK VE KAPI NO:	KAD.: PAFTA: ADA: 188 PARSEL: 5	KORUMA DERECESESİ
ADI:	YAPTIRAN:	YAPAN:
ÜÇPINAR CAMİİ	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:
		MİMARİ ÇAĞI: XVIII-XIX yy.
		VAKFIYE:

GENEL TANIM: Dikdörtgen planlı olan harim bölümü, doğu-batı yönde mihraba paralel uzanan üç sahından oluşan plan şemasına sahiptir.

KORUNMUŞLUK DURUMU: orta	TAŞIYICI YAPI: kötü	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: orta	İÇ YAPI DURUMU: orta	BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -
--------------------------	---------------------	--------------------	-------------------	----------------------	------------------	-------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Maliye Hazinesi **BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:**

YAPILAN ONARIMLAR: Özgün halinde, caminin doğu cephesinin yuvarlak kemerli iki ya da üç gözlü son cemaat yeri şeklinde düzenlendiği cephe duvarlarındaki kemer ayağı izlerinden tahmin edilmektedir. Ancak zaman içerisinde yapılan müdahalelerle son cemaat yerinin güney kısmındaki kemerlerin kapatılarak odaya dönüştürüldüğü gözlemlenmiştir.

AYRINTILI TANITIM: Çüngüş İlçesinin 25 km. kadar kuzeybatısında kalan, oldukça engebeli ve dağlık bir alanda bulunan Üçpınar Köyü Diyarbakir, Malatya ve Adıyaman il sınırlarının kesiştiği Karakaya Barajı vadisinin doğusunda kalmaktadır. Camii, kuzey-güney yönde eğimin oldukça fazla olduğu bir alanda kalmaktadır. Kot farkı nedeniyle, kuzeydeki üst kotta araziye dayanan cephenin tamamına yakını toprak altında bulunmaktadır. Doğudaki n. eksiz bir kapıdan caminin doğusunda bulunan ve küçük ölçülerde tutulan avlusuna girilmektedir. Son cemaat yerinden günümüze gelmiş olan ve günümüzde eyvana dönüştürülmüş olan bölüme açılan dikdörtgen formlu bir kapıdan harime girilmektedir. Dikdörtgen planlı harim bölümü, doğu-batı yönde uzanan mihraba paralel üç sahından oluşmaktadır. Üzeri ahşap kirişlemeli dam ile örtülü sahınlar, yuvarlak kemerli ve iki gözlü olan iki kemer sırasıyla ayrılmıştır. Kible duvarındaki mihrap nişi yarım daire formlu ve üzeri yuvarlak kemerlidir. Mihrabın sağ ve salonda ikişer adet yuvarlak kemerli pencereye, mihrap nişinin üzerinde de bir adet mazgal formlu pencereye yer verilmiştir. Bu pencereler dıştan dikdörtgen formlu tutulmuştur. Mihrap önündeki güney sahınının doğu duvarında bir adet yuvarlak kemerli niş bulunmaktadır. Genel olarak kırma ve moloz taş malzeme ile inşa edilmiş olan cami, süsleme yönünden sade tutulmuştur. Yapının üzeri dıştan sac kaplama çatıyla örtülüdür.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI: CAMİ

BUGÜNKÜ KULLANIMI: CAMİ

ÖNERİLEN KULLANIMI: CAMİ

HAZIRLAYANLAR:
Ahmet DEMİR
Arkeolog
Ahmet MIZRAK
Sanat Tarihçisi

03.10.2019

KONTROL EDEN:
Mehriban KARAASLAN
Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ:

W. Bayal
V.S. H. Güneş
Mehriban KARAASLAN
Bölge Kurulu

TEKNIK BİLGİLER:		
RAPOR	X	
FOTOGRAF	X	
BOLOVE PROJESİ		
RESTORASYON PROJESİ		
HARİTA	X	
ANIT	X	
KİTABE		
VAKFIYE		

TESCİL KARAR NO
KARAR TARİHİ:

REVİZYON:
T.C.
Diyarbakir Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
27.11.2019 tarih ve 7296
Sayılı Karar Eki dir.